

Protokół

37. posiedzenia, III. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 9. października 1907.

Początek o godzinie 10 minut 25 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. Wiktor Mazikiewicz.

Obecných posłów 124.

Ze strony Rządu: e k. Wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 35 posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 36 posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Sekretarz p. Mieczysław Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 9. października 1907 r., które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej: L. s. 3659, 3661 do 3663, 3665, 3667, 3668, 3671, 3676 do 3678, 3683, 3686, 3689, 3694, 3696, 3707, 3708, 3719, 3720, 3721.

Komisji szkolnej: L. s. 3660, 3664, 3666, 3670, 3684, 3685, 3690—3692, 3704 do 3706.

Komisji petycyjnej: L. s. 3693, 3695, 3698, 3702.

Komisji administracyjnej: L. s. 3701.

Komisji gospodarstwa krajowego: L. s. 3697.

Komisji drogowej: L. s. 3674.

Komisji przemysłowej: L. s. 3669, 3687, 3688, 3717.

Komisji wodnej: L. s. 3675.

Komisji dla reformy wyborczej: L. s. 3672, 3673, 3679—3682, 3699, 3700, 3703.

Po odczytaniu petycji L. s. 3719 Filii lwowskiego Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ w Stanisławowie przemawia p. Huryk popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odpowiednim komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarza do odczytania złożonych interpelacji.

Sekretarz p. Urbański czyta:

I n t e r p e l a c y a

posła Krempy i tow. do JWPana Komisarza rządowego w sprawie nieogrodzonego

toru kolejowego w gminach: Charzewice, Pilchów powiatu tarnobrzeskiego, na szlaku kolejowym Dębica-Rozwadów.

Gmina Pilchów posiada pastwisko gminne, na którym było przez wiosnę, lato i jesień jest pasane przez pastuchów, a pastwisko to leży po obu stronach kolei nieogrodzone.

Za ogrodzeniem przemawia ta okoliczność, gdzie dokonywane bywa często szybowanie wozów towarowych, że kursują także i pociągi osobowe, na którym to pastwisku pasie się było już oswojone, przez co od wypadków ustrzedz się nie można; że Józefowi Łapińskiemu przejechano konia, Józef Świt karany aresztem 3 dniowym, co wpadła krowa na strekę, a pastuch nie potrafił ją utrzymać, Józef Pasięka siedział 3 dni w areszcie za wpadnięcie koni na tor kolejowy, nie dające się utrzymać wśród gorąca, Magdalena Caeaj, Jan Golik karani po 6 dni, Adam Kowal, Piotr Caeaj karani za to, iż było wpadło przed maszynę kolejową.

Gmina Pilchów wnosiła prośbę i do Wysokiego Ministeryum kolejowego lecz i w tym wypadku bezskutecznie.

Tak samo gmina Charzewice nie doznała w swych prośbach uwzględnienia mimo najślusniejszych żądań.

Jak się z powyższego faktu okazuje, iż u nas w kraju samowola rządzących jest bezwzględna i dlatego wszystko krupi się na chłopie.

Przecież za takie nierozumne wypadki nie powinien odpowiadać gospodarz, ale zarząd kolejowy, który upora się z ogrodzeniem streki kolejowej, idącej przez środek pastwiska w Pilchowie i Charzewicach. C. k. Rząd kolejowy obowiązany jest ogrodzić tor kolejowy w tych gminach na pastwisku gminnym, skoro udowodnionem jest koniecznością.

Z tego powodu zapytują podpisani JWPana Komisarza rządowego:

Czy nie uznaje JWPan Komisarz rządowy za stosowne, aby w rzeczonych gminach pastwisko, przez które idzie tor kolejowy, z funduszków kolejowych ogrodzone zostało?

Lwów, dnia 8. października 1907.

Interpelant:
Fr. Krempa.

Włodek, Bojko, Stapiński, Szmięski, Bohaczewski, Korol, Wilezkiewicz, Staruch, Huryk, Barabasz, Mazikiewicz, Effinowicz, Kuryłowicz, Hanczakowski, Skołyszewski.

I n t e r p e l a c y a

posła Krempy i tow. do JWPana Komisarza rządowego w sprawie represyi dokonanej przez naczelnika gminy Laski (pow. Nisko), na Janie Knyszu w Budach ad Laski.

Pomieniony Jan Knysz, rolnik w Budach, w roku 1905 od Hersza Weintrauba nabył część realności lwh. 32 ks. gr. Laski, w obszarze około 3 morgów za kwotę 2.600 koron, wraz z przywiązanymi do tej realności serwitutem lasowym i pastwiskowym.

Świadkiem i pośrednikiem umowy tej był Adam Żucidło, naczelnik gminy Lasek, który nawet otrzymał za interwencyę swą prowizyę w kwocie 20 koron.

Ponieważ jednak pod koniec roku ubiegłego nastąpiło między wójtem Żucidłem a Knyszem rozdwojenie na tle politycznem, przeto naczelnik gminy Żucidło umyślił dokonać na Knyszu, zwolenniku rządu opozycyjnego, represyi. Korzystając z tego, że Rada gminna ma w myśl §. 68 ust. gm. prawo regulować udziały w prawie poboru drzewa z lasu i pastwiska, spowodował oddanie połowy służebności na rzecz trzeciej osoby, tak, że Knysz otrzymał tylko drugą połowę drzewa, mimo że w obecności i za współudziałem wójta był cały do realności lwh. 32 przywiązany serwitut.

Ponieważ postępowanie to jest nadużyciem władzy wójtowskiej, zapytują podpisani JWPana Komisarza rządowego:

Czy nie uważa za stosowne polecić odnośnemu organowi przeprowadzenie w tej mierze dochodzenia i pociągnięcie do odpowiedzialności wójta Żucidły.

Lwów, dnia 9. października 1907.

Interpelant
Krempa.

Włodek, Bojko, Stapiński, Skołyszewski, Kuryłowicz, Szmigielski, Bobaczewski, Korol, Wilczkiewicz, Staruch, Hanczakowski, Huryk, Barabas, Effinowicz, Mazikiewicz.

Marszałek oznajmia, że interpelacye odstąpi p. Komisarzowi rządowemu.

Marszałek udziela głosu członkowi Wydziału krajowego p. Pilatowi celem odpowiedzi na interpelacyę.

Członek Wydziału krajowego p. Pilat odpowiada na interpelacyę p. Starzyńskiego z dnia 3. października 1907 w sprawie regulacyi rzeki Sołokii z dopływami.

Marszałek udziela głosu członkowi Wydziału krajowego p. Dąbskiemu celem dania odpowiedzi na interpelacyę.

Członek Wydziału krajowego p. Dąbski odpowiada na interpelacyę p. Bojki w sprawie zatwierdzenia przez c. k. Rząd statutu dla Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Tarnów-Szczucin.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy o ochronie ptaków, dla uprawy ziemi pożytecznych i innych ogólnie pożytecznych zwierząt.

Marszałek udziela głosu p. Pilatowi, który wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłącze-

nia przysiółka Maziarnia wawrzkowa ze związku gminy Gracowa i utworzenie z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca poseł Wereszezyński stawia wniosek, by przystąpić od razu do drugiego czytania tego sprawozdania.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek p. sprawozdawcy.

Sprawozdawca odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone następującym projektem ustawy:

U s t a w a

z dnia o wyłączeniu przysiółka Maziarnia wawrzkowa ze związku gminy Grabowa powiatu kamioneckiego i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Maziarnia wawrzkowa“.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Maziarnia wawrzkowa, o ile tworzy zwarty kompleks gruntów, włącza się w tym zwartym kompleksie ze związku gminy Grabowa, powiat Kamionka strumiłowa i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną pod nazwą Maziarnia wawrzkowa.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być Rada gminna w Grabowej rozwiązana, a natomiast mają być zarządzane i przeprowadzone wybory do Rady gminnej Grabowej i Maziarni wawrzkowej.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie niniejszej ustawy porucam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy o publicznych dojazdach kolejowych.

Sprawozdawca p. Jędrzejowicz Stanisław uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy o publicznych dojazdach kolejowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 1 i 4 ustawy krajowej z dnia 9. marca 1888 Nr. 38 Dz. u. kr. w dotychczasowem brzmieniu zostają uchylone i mają opiewać, jak następuje:

§. 1.

Dojazdami kolejowymi są drogi publiczne, które łączą dworce i stacye kolei żelaznej z najbliższymi miastami i miasteczkami, z drogami państwowymi, krajowymi lub powiatowymi.

Do tego samego dworca względnie stacyi kolejowej może być także więcej dojazdów kolejowych doprowadzonych.

Dojazd łączący dworzec lub stacyę kolei żelaznej z miastem lub miasteczkiem, ma być doprowadzony do tego punktu w mieście lub miasteczku, który ze względu na potrzeby miejscowego ruchu handlowego i komunikacyi z koleją żelazną uznany zostanie za najodpowiedniejszy przez władze orzekające o kierunku dojazdu w myśl §. 5.

Jeżeli jednak przez miasto lub miasteczko przechodzi droga państwowa, krajowa lub powiatowa, natenczas dojazd kolejowy ma być połączony z drogą, należącą do jednej z trzech kategorii powyższych, a gdzieby takich dróg było więcej niż jedna, z tą, którą z pomiędzy nich uznają władze powyżej wskazane za najbardziej odpowiednią.

Place przed dworcami i stacyami, przeznaczone dla ruchu osób i wozów, równie jak i rampy kolejowe, łączące te place z dojazdami, przejazdy i wogóle wszystkie w obrębie obszaru stacyjnego położone, do powszechnego użytku służące drogi i przedmioty drogowe, o ile stanowią własność przedsiębiorstwa kolejowego, nie mają być uważane za części dojazdów kolejowych.

§. 4.

Koszta budowy, równie jak koszta zakupna gruntów i wszelkie inne odszkodowania ponoszą strony konkurujące w następującym stosunku:

1. Jedną trzecią część wszystkich kosztów ponosi przedsiębiorstwo kolejowe.

2. Jedną trzecią część ponoszą powiaty, przez które dojazd kolejowy przechodzi.

3. Część kosztów pokrywają dodatki do podatków bezpośrednich przez gminy i obszary dworskie osobno uiszczając się mające, a wysokość onych i sposób ich uiszczania, oznacza Rada powiatowa w granicy najwyższej do 9% dodatków do podatków bezpośrednich w gminie i na obszarze dworskim opłacanych.

Dodatki te do podatków w żadnym razie nie mogą przewyższać jednej szóstej części kosztów budowy dojazdu w obrębie gminy wraz z obszarem dworskim jedną stanowiących miejscowość.

4. Wydział powiatowy w porozumieniu z polityczną władzą powiatową winien się starać o doprowadzenie dobrowolnej ugody ze stronami konkurującymi, wymienionymi w §. 3 lit. d), oznaczającej stosunek, w jakim mają się przyczyniać do kosztów budowy dróg dojazdowych i sposób uiszczania tej konkurencyi.

Jeśli uгода nie doszła do skutku, orzeka Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, a w braku takiego porozumienia Ministerstwo spraw wewnętrznych wspólnie z Ministerstwem handlu.

Tak samo postąpić należy przy oznaczeniu sposobu uiszczania konkurencyi, przypadającej na przedsiębiorstwo kolejowe.

5. Koszta niepokryte przez strony konkurujące wymienione w §. 3 lit. a), b), c) i d) ponosi fundusz krajowy.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i handlu.

W rozprawie ogólnej nikt głosn nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Berezów średni ze związku gminy Berezów wyżny i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca p. Maiss uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . o utworzeniu z przysiółka Berezów średni, należącego do związku gminy Berezów wyżny powiatu politycznego Peczeniżyn, samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Berezów średni.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Berezów średni wyłącza się ze związku gminy Berezów wyżny, powiatu politycznego Peczeniżyn i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną pod nazwą Berezów średni.

Art. II.

Granice między gminami Berezów średni i Berezów wyżny tworzyć mają zewnętrzne granice parcel katastralnych gminy katastralnej Berezów wyżny, oznaczonych

w Berezowie wyżnym liczbami 619, 618, 614, 613, 511, 576, 546, 547, 549, 548, 559, 558, 560, 563, 495/3, 494/1, 496/4, 506,, 505/1, 503, 500/1, 502, 500/2, 498, 489, 487/2, 471, 468, 469/1, 469/2, 441, 316, 315, 319, 320, 410, 409, 408, 354, 352, 353/2, 353/3, 1217, 1215, 1222, 1223, 1225, 1226/1, 1227, 1228, 1229, 1230, 1232, 1235, 1234, 1236, 1288, 1289, 1285, 1258, 1257, 1256, 2345, 2344, 2346, 2347, 2839, 2847, 2849, 2848, 2844, 2843, 2841, 2818, 2823, 2824, 2828, 2830/3, 2830/2, 2793/2, 2792/2, 2791/2, 2791/4, 2791/1, 2791/3, 2784, 2779/1, 2779/2, 2777, 2770, 2769, 2749/4, 2749/3, 2749/2, 2749/1, 2747/1, 2747/2, 2707, 3484/1, 3469/3, 3471/1, zaś w Berezowie średnim: 205, 204, 207, 208, 209, 213/2, 215, 214, 228, 229/2, 229/1, 545, 541, 540, 527, 508, 509, 510/2, 511, 285, 289/5, 289/4, 289/6, 287, 314, 321/2, 337, 338, 339, 349/12, 349/16, 349/11, 349/10, 349/9, 349/8, 349/7, 349/6, 4546, 348/2, 1242, 1241/3, 1241/1, 1239/3, 1239/2, 1238/3, 1238/1, 1237/1, 1252/6, 1252/2, 1252/4, 1253/1, 1252/3, 1253/2, 1253/3, 1251/3, 1251/1, 1255, 1248/1, 1248/2, 1248/3, 2335, 2877, 2853, 2852, 2851, 2850, 2807/2, 4591, 2812, 2813, 2814, 2817, 2816, 2794, 2795, 2796, 2797, 2786/1, 2786/2, 2748/1, 2748/2, 2748/3, 2748/4, 3462/7, 3462/6, 3462/5, 3462/4, 3462/3, 3462/2, 3462/1, 3467, 3466/2, 3439/1, 3439/3, 3438, 3437, 3516, 3517.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwala przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem gło-

sowaniu uchwala cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwala Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie petycji Maryi Bujakowej, wdowy po kierowniku szkoły ludowej o podwyższenie pensji wdowiej.

W zastępstwie nieobecnego sprawozdawcy p. Tomaszewskiego p. Michałowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Maryi Bujakowej, wdowie po kierowniku szkoły ludowej w Rzezawie, podwyższa Sejm w drodze łaski począwszy od 1. października 1907 pobieraną przez nią pensję wdowią z kwoty 533 K 33 h. do kwoty 733 K 33 h. rocznie.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

Wybór 1 członka i 2 zastępców do komisji powszechnego podatku zarobkowego, oraz 1 zastępcy członka komisji apelacyjnej dla podatku osobisto - dochodowego z kurji małej własności.

Na wniosek formalny p. Skołyśzewskiego Izba uchwala bez rozprawy przerwę posiedzenia na 5 minut.

Marszałek zawiesza posiedzenie na 5 minut.

Po przerwie Marszałek otwiera posiedzenie i oznajmia, iż Izba przystępuje do wyboru 1 członka i 2 zastępców do komisji powszechnego podatku zarobkowego, oraz 1

zastępcy członka komisji apelacyjnej do podatku osobisto-dochodowego z kuryi małej własności.

Marszałek zaprasza do komisji skrutacyjnej pp. Mogilnickiego, Wursta i Jana Gnoińskiego i wzywa posłów do oddawania kartek, a sekretarza p. Urbańskiego do odczytania spisu posłów z tej kuryi.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis posłów z kuryi małej własności a posłowie oddają kartki.

Po odczytaniu spisu posłów Marszałek wzywa komisję skrutacyjną do przeprowadzenia skrutynium wyboru i oznajmia, iż Izba przystępuje tymczasem do następnego punktu porządku dziennego, którym jest :

Propozycya Wydziału krajowego w sprawie wyboru 3 członków Rady nadzorczej Banku krajowego i 1 zastępcy członka tejże Rady.

Sprawozdawca p. Pilat uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek Wydziału krajowego :

Wysoki Sejm raczy wybrać:

1. Członkami Rady nadzorczej Banku krajowego na kadencję poczynającą się w dniu 1. stycznia 1907 r. pp.:

Dra Stefana Fedaka,

Stanisława Jędrzejowicza,

Karola hr. Scipiona.

II. Zastępcą członka Rady nadzorczej Banku krajowego na tęż samą kadencję pp.:

Dra Augusta Łozińskiego.

Marszałek otwiera rozprawę.

Przemawia p. Głabiński, stawiając formalny wniosek na usunięcie tego punktu z porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia.

Izba uchwala powyższy wniosek formalny p. Głabińskiego bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Podmanastyrek ze związku gminy Hrycowola i utworzenie z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca p. Maiss uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia o utworzeniu z przysiółka Podmanastyrek, należącego do związku gminnego Hrycowola powiatu Brody, samoistnej gminy administracyjnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Podmanastyrek, o ile tworzy zwarty kompleks gruntów, wyłącza się w tym zwartym kompleksie ze związku gminy Hrycowola powiatu brodzkiego i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną pod nazwą Podmanastyrek.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc, Izba uchwala przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwala cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwala Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje :

Sprawozdanie komisji budżetowej o postawionych 4. października 1907 wnioskach uagłych w sprawie klęsk elementarnych.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Skałkowskiemu, który imieniem komisji oświadcza, iż wnioskiem komisji objęty ma być także wniosek nagły p. Gótzta wniesiony dnia 8. października 1907 w sprawie udzielenia zapomogi pogorzelcom gminy Borzęcin pow. brzeskiego.

Sprawozdawca uwolniony następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wymienione w tem sprawozdaniu wnioski nagłe przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia, odnośnie do uchwały sejmowej, którą na zaślki z powodu klęsk elementarnych sumę 500.000 K do dyspozycji Wydziału krajowego przeznaczono.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji sanitarnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie budowy szpitali powszechnych w Kosowie i Nadwórnej.

Sprawozdawca p. Wurst uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od

czytania sprawozdania odczytuje następujące wnioski komisji:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego.

2. Sejm podwyższa udział funduszu krajowego w kosztach budowy szpitala w Kosowie i Nadwórnej — przyznany uchwałą sejmową z dnia 19. października 1904 — o kwotę 10.426 K na szpital w Kosowie, i o 28.300 K na szpital w Nadwórnej, a to pod warunkiem, jeśli o taką samą kwotę podniesie swe udziały dla tych szpitali c. k. skarb państwa i odnośne reprezentacje powiatowe, i upoważnia Wydział krajowy do ewentualnego pokrycia tego wydatku w sposób wskazany uchwałą Sejmu z dnia 19. października 1904 L. 1102.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwala oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1 i 2 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania uchwały 2 bez czytania, Izba uchwala uchwałę 2. w trzeciem czytaniu bez czytania.

Marszałek udziela głosu p. Wurstowi celem zdania sprawy z wyniku skrutynium wyboru 1 członka i 2 zastępców do komisji powszechnego podatku zarobkowego, oraz 1 zastępcy członka komisji apelacyjnej dla podatku osobisto-dochodowego z kurii małej własności.

P. Wurst zdaje sprawę z wyniku skrutynium. Głosowało 43 posłów. Absolutna większość 22. Do komisji apelacyjnej dla podatku osobisto-dochodowego na zastępcę członka komisji 43 głosów otrzymał Dr. Tadeusz Sołowij. Na członka komisji powszechnego podatku zarobkowego otrzymał Dr. Stefan Fedak 41 głosów, a na zastępców Dr. Jarosław Kułaczkowski i Jan Lewiński po 43 głosów.

Marszałek stwierdza powyższy rezultat wyborów.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji delegatów przysiółków Horosno ad Bednarówka, Strupkowa i Hołoskowa w przedmiocie wydzielenia ich z gminy Majdan średni i utworzenia osobnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca p. Maiss odczytuje sprawozdanie komisji zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawę utworzenia z przysiółków Bednarówka, Hołosków i Strupków, wchodzących w skład gminy Majdan średni i Mołodyłów, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o wniosku posła Krzysztofowicza w sprawie założenia przez Rząd zreformowanej szkoły średniej.

Sprawozdawca p. Tomaszewski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy w myśl wniosku posła Krzysztofowicza uchwalić:

1) Wzywa się c. k. Rząd, ażeby dla zebrania doświadczeń w kierunku przeprowadzenia reformy naszego szkolnictwa średniego założył w kraju podług wzoru szkół tego rodzaju istniejących w Anglii i w innych krajach — jedną szkołę średnią zreformowaną, położoną na wsi, połączoną z internatem, zastosowaną do warunków i potrzeb naszego społeczeństwa.

2) Sejm uznaje, że usiłowania „Towarzystwa zreformowanej szkoły średniej“, zmierzające do założenia szkoły średniej zreformowanej zasługują na moralne i materialne poparcie Rządu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1 i 2 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Marszałek oznajmia, iż kilku posłów zgłosiło się do niego z życzeniem, ażeby przed 13 punktem porządku dziennego, t. j. przed sprawozdaniem komisji dla reformy wyborczej z projektem regulaminu sejmowego, załatwić punkt 14 porządku dziennego — gotów jest więc temu życzeniu założyć uczynić, jeżeli nikt się temu nie sprzeciwi.

Gdy nikt się temu nie sprzeciwia, następuje więc:

Sprawozdanie komisji szkolnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie założenia krajowego instytutu teologicznego izraelskiego we Lwowie.

Sprawozdawca p. Władysław Jaworski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm postanawia założenie we Lwowie izraelskiego instytutu teologicznego jako Zakładu krajowego.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby na podstawie zasad określonych w sprawozdaniu Wydziału krajowego przystąpił do wprowadzenia w życie izraelskiego instytutu teologicznego we Lwowie, pod warunkiem, iż gminy wyznaniowe i inne czynniki interesowane zabezpieczą deklaracyami w formie prawnej zeznaniami pokrycie wszystkich wydatków rzeczowych tego instytutu.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do prowizorycznego mianowania sił nauczycielskich, jakie okażą się potrzebne przy wprowadzeniu w życie tego instytutu.

Ustanowienie we właściwym czasie stałego etatu nauczycielskiego nastąpić może

na Wniosek Wydziału krajowego za osobną uchwałą Sejmu.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu opracowanie statutu organizacyjnego projektowanego instytutu i przedłożenie go do zatwierdzenia Sejmowi.

V. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził z c. k. Rządem rokowania, celem przyczynienia się Skarbu państwa do kosztów założenia i przyszłego utrzymania izraelskiego instytutu teologicznego we Lwowie.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski I--V komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Marszałek oznajmia, iż Izba wraca obecnie do 13 punktu porządku dziennego t. j. do sprawozdania komisji dla reformy wyborczej z projektem regulaminu dla Sejmu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Przemawia w sprawie formalnej p. Skołyśzewski i stawia wniosek, aby ten punkt porządku dziennego usunąć i sprawę punktem tym objęta traktować łącznie ze sprawą reformy wyborczej.

Izba powyższy wniosek p. Skołyśzewskiego popiera, a następnie w oddzielnem głosowaniu bez rozprawy wniosek ten odrzuca.

Marszałek udziela głosu sprawozdawcy p. Laskowskiemu.

Sprawozdawca p. Laskowski sprostawszy poprzednio omyłki druku w projekcie regulaminu, a mianowicie w § 3 wierszu trzecim zamiast słowa „dwudziestu“ ma być słowo „pięciu“; w § 18 w ustępie 3 zamiast „§ 39“ ma być „38“; w § 40 ma być powołany „§ 39“ a nie „§ 40“; w § 47 ma być powołany „§ 45“ a nie „§ 46“; w § 49 ma być powołany „§ 48“ a nie „§ 49“; w § 51 ma być po-

wołany „§ 69“ a nie „§ 70“; a w końcu w § 70 trzecim ustępie klamrę przed słowem „imienne“ opuścić, a umieścić ją przed słowem „ustne“, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący regulamin dla Sejmu krajowego Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

I. Otwarcie — odroczenie — zamknięcie — rozwiązanie Sejmu krajowego.

§. 1.

Na mocy statutu krajowego Marszałek krajowy otwiera Sejm krajowy zwołany przez J. Ces. i Król. Apostolską Mość, a zamyka obrady sejmowe po ukończeniu przez Sejm krajowy czynności należących do jego zakresu działania, albo wskutek Najwyższego postanowienia.

Sejm krajowy może być każdego czasu na mocy Najwyższego postanowienia odroczonym, zamkniętym, albo rozwiązanym; w tym ostatnim wypadku z równoczesnem zarządzeniem nowych wyborów.

II. Weryfikacya wyborów.

§. 2.

Wydział krajowy sprawdza wybory nowych posłów do Sejmu krajowego i przedkłada o tem pisemne sprawozdania wraz z wnioskiem Sejmowi krajowemu, któremu służy prawo rozstrzygania o dopuszczeniu wybranych (§. 31 st. kr. ust. z dnia 26. lutego 1861 dz. p. p. Nr. 1).

Wydział krajowy obowiązany jest do roku od przeprowadzenia wyboru przedłożyć Sejmowi sprawozdanie co do ważności wyboru.

Certyfikat przez Namiestnika posłowi wybranemu doręczony, npoważnia go do

wstępu na Sejm krajowy i stanowi prawne domniemywanie ważności jego wyboru, dopóki inaczej orzeczonem nie będzie, przeto poseł ten ma prawo zasiadania i głosowania na Sejmie, nawet w wypadku zakwestyonowania jego wyboru, dopóki orzeczenie nieważności wyboru nie nastąpi.

Prawo rozstrzygnięcia o ważności wyboru służy wyłącznie tylko Sejmowi krajowemu, nawet w tym wypadku, gdy Namiestnik odmówi posłowi wydania certyfikatu.

Przed orzeczeniem przez Sejm nieważności wyboru, Namiestnik nie może rozpisać nowego wyboru.

Późniejsze zarzuty nieważności wyboru dotyczące postępowania przy wyborze lub też kwalifikacyi wyborców, wtedy tylko mogą być wzięte pod rozpoznanie, jeżeli wniesione będą do Sejmu przed upływem 14 dni po uznaniu ważności wyboru.

Zarzuty zaś, dotyczące kwalifikacyi posła wybranego jakoteż doniesienia o zaszczej po wyborze lub w ciągu sesyi sejmowej utracie kwalifikacyi poselskiej, skoro dostatecznie poparte, muszą być wzięte każdego czasu pod rozwagę.

III. Posiedzenia.

§. 3.

Posiedzenia Sejmu krajowego są jawne. Wyjątkowo może być posiedzenie tajne, gdy tego zażąda albo przewodniczący, albo przynajmniej pięciu członków Izby, a po wydaleniu publiczności Sejm za tem się oświadczy bez rozprawy (§. 34 stat. kraj. ust. z dnia 26. lutego 1861 dz. p. p. Nr. 1).

Językiem urzędowym Sejmu krajowego jest język polski. Przewodniczący urządne więc w języku polskim. Na podania ruskie daje przewodniczący odpowiedź

w języku ruskim, na wszelkie inne podania zaś w języku polskim.

Przy stawianiu i uzasadnianiu wniosków, wnoszeniu interpelacyi i przy rozprawach wolno używać tylko języka polskiego albo ruskiego.

Sprawozdania Wydziału krajowego i komisyi będą rozdawane członkom Sejmu w języku polskim i ruskim. Za podstawę do obrad służy sprawozdanie w języku polskim, za podstawę do uchwał tekst w języku polskim. Przy trzeciem czytaniu podane będą tekst polski i ruski pod uchwałę Izby. W razie wątpliwości tekst polski jest rozstrzygający. Niewygotowanie tekstu ruskiego do trzeciego czytania nie wstrzymuje powzięcia uchwały w języku polskim, lecz w takim razie tekst ruski powziętej uchwały złożony będzie u łaski marszałkowskiej na jednym z następnych posiedzeń do przejścia.

IV. Przewodnictwo obrad — Biuro i Kancelarya Sejmu.

§. 4.

Marszałek krajowy, a w razie przeszkody jego zastępca, przewodniczy obradom Sejmu krajowego (§. 4 statutu kraj., ust. z dnia 26. lutego 1861 dz. p. p. Nr. 1). Marszałek zarządza, zapowiada, otwiera, odracza, przerywa i zamyka posiedzenie, ustanawia porządek dzienny, czuwa nad ścisłym przestrzeganiem regulaminu sejmowego, udziela głosu, poddaje wnioski pod głosowanie, stwierdza i oznajmia wynik głosowania, czuwa nad prowadzeniem biura i kancelaryi sejmowej, przestrzega porządku w Sejmie, ma prawo każdej chwili przerwać mowę, wezwać go do przedmiotu lub do porządku, odebrać głos (§. 48), wykluczyć posła z bieżącego posiedzenia (§. 49). Również ma prawo w razie zakłócenia porządku przerwać lub zamknąć posiedzenie, wezwać publiczność do spokojnego i przyzwoitego zachowania się,

a w razie bezskutecznego napomnienia zarządzić wydalenie poszczególnych osób lub całej publiczności.

Marszałek ma prawo otwierać i przydzielać wszelkie do Sejmu wniesione pisma, a we wszystkich stosunkach na zewnątrz jest organem Sejmu. W razie przeszkody oddaje Marszałek przewodnictwo obrad w ręce swego zastępcy, na którego przechodzą wówczas wszelkie prawa i obowiązki Marszałka.

§. 5.

Biuro sejmowe składa się z czterech sekretarzy, czterech kwestorów i dwunastu rewidentów, których Sejm z grona swego wybiera bezwzględną większością głosów obecnych członków na czas trwania sesyj sejmowych. Przed wyborem sekretarzy pełnią ich obowiązki prowizorycznie powołani w tym celu przez Marszałka posłowie. Jeżeli powołany wymawia się od przyjęcia prowizorycznie obowiązków sekretarza, winien uzasadnić odmowę.

Sekretarze, którzy po dwóch na każdym posiedzeniu pełnią kolejno według zarządzenia Marszałka swe czynności, obowiązani są odczytywać wpływy udzielone im w tym celu przez Marszałka, być mu pomocą przy zgłaszaniu się posłów, żądających głosu, oraz przy obliczaniu głosujących, wreszcie badają i podpisują protokół z posiedzeń sejmowych, prowadzony przez wyznaczonego w tym celu urzędnika, wreszcie układają i podpisują bieżące korespondenecje sejmowe. Kwestorowie, czyli gospodarze Izby mają być pomocnymi Marszałkowi w utrzymaniu porządku w Izbie. Rewidenci, którzy mienią się po trzech codziennie według zarządzenia Marszałka, sprawdzają wierność i dokładność stenograficznych sprawozdań z posiedzeń sejmowych (§. 83). Każdy sekretarz, kwestor i rewident może po czterech tygodniach pełnienia obowiązków lub jeżeli jest członkiem co najmniej dwóch komisyj, zażądać uwolnienia od Marszałka. W tym wypadku

zarządza Marszałek wybór uzupełniający w miejsce uwolnionego.

§. 6.

Czuwanie nad wszystkimi czynnościami kancelaryjnymi Sejmu, sporządzanie spisu petycyj (§. 79), zarządzanie druku wniosków, sprawozdań Komisyj sejmowych nadzór nad biurem stenografów, rozsyłanie zaproszeń członkom Komisyj i klubów sejmowych na posiedzenia, wydawanie biletów wstępu na galerie i do łóż należy pod nadzorem Marszałka do złożonej z urzędników Wydziału krajowego kancelarii sejmowej.

V Prawa i obowiązki posłów.

§. 7.

Posłowie są obowiązani brać udział we wszystkich obradach i pracach Sejmu. Poseł, którego wybór uznał Sejm za ważny, winien złożyć przewidziane w §. 9 statutu krajowego (ust. z dnia 26. lutego 1861 d. p. p. Nr. 1) przyrzeczenie poselskie. Jeżeli tego przyrzeczenia nie chce złożyć albo chce to uczynić pod pewnymi zastrzeżeniami i ograniczeniami, nie może być dopuszczony do dalszego udziału w czynnościach Sejmu, a tem samem traci prawo do poboru dyet.

Również obowiązany jest poseł przyjmować wybór do Komisji, lub do jakiegokolwiek innej funkcyj w tym regulaminie przewidzianej, ma jednak prawo żądać uwolnienia od wyboru albo w wypadkach przewidzianych w §. 25, albo z ważnych i uzasadnionych powodów, o czym Sejm bez rozprawy rozstrzyga.

§. 8.

Urlopu do dni ośmiu udziela Marszałek, który podaje to do wiadomości Sejmu.

Urlopu na czas dłuższy może tylko udzielić Sejm bez rozprawy.

W razie choroby winien poseł bezzwłocznie usprawiedliwić swą nieobecność wobec Marszałka, który podaje to do wiadomości Sejmu.

§. 9.

Jeżeli poseł przybycie swe na Sejm ponad ośm dni przewleka, lub bez urlopu na posiedzenia Sejmu dłużej niż ośm dni nie uczęszcza, lub na nie po upływie urlopu lub po ustaniu choroby nie przybywa, natenczas Marszałek ma wezwać posła, by w przeciągu 8 dni jawił się lub nieobecność swą usprawiedliwił. Jeżeli takie wezwanie jest bezskutecznem, winien Marszałek uwiadomić o tem Sejm, który ma uznać ociągającego się posła za występującego z Sejmu, poczem będzie uzupełniający wybór zarządzonym.

§. 10.

Posłowie wybrani otrzymują dyety 10 K. za każdy dzień trwania sesyi sejmowej. Pobór dyet rozpoczyna się z dniem otwarcia sesyi sejmowej, jeżeli poseł zgłosił w tym dniu swe przybycie w kancelaryi sejmowej i wpisał swe nazwisko do wyłożonej tam w tym celu listy.

W razie, jeżeli odroczenie sesyi trwa ponad 14 dni, rozpoczyna się pobór dyet po zwołaniu Sejmu z dniem, w którym poseł zgłosił w kancelaryi sejmowej swe przybycie i wpisał swe nazwisko do wyłożonej tam w tym celu listy. Przez czas urlopu ustaje pobór dyet z dniem udzielenia urlopu. Rozpoczyna się zaś na nowo z dniem, w którym poseł zgłosił swe przybycie.

Pobór dyet nastaje też w razie nieobecności posła bez urlopu.

Dyety wypłacane być mają w czasie przez Marszałka oznaczonym. Posłom nie wolno zrzec się prawa poboru dyet.

§. 11.

Posłowie wybrani pobierają wynagrodzenie na pokrycie kosztów podróży od

miejsca wyboru ordynacyą wyborczą ustanowionego do Lwowa, względnie do miejsca, gdzie Sejm najwyższem postanowieniem jest zwołany (§. 8 statutu kraj. ust. z dnia 26. lutego 1861 d. p. p. Nr. 1), i z powrotem w wysokości 20 h. za kilometr.

Posłowie stale we Lwowie zamieszkali nie pobierają tego wynagrodzenia, choćby ich miejsce wyboru znajdowało się poza Lwowem.

Wynagrodzenie na pokrycie kosztów podróży asygnuje się z początkiem i końcem każdej sesyi sejmowej, ewentualnie z początkiem i końcem odroczenia sesyi sejmowej, o ile odroczenie trwa ponad 14 dni.

VI. Przedmioty obrad sejmowych.

§. 12.

Przedmiotami obrad Sejmu są:

1. przedłożenia rządowe wniesione za pośrednictwem Marszałka (§. 13);

2. przedłożenia Wydziału krajowego (§§. 14—18) lub Komisyj sejmowych;

3. samoistne wnioski posłów (§§. 19 do 21).

Wnioski dotyczące spraw nienależących do zakresu działania Sejmu, usuwa Marszałek z pod obrad (§. 35 statutu kraj. ust. z dn. 26. lutego 1861 d. p. p. Nr. 1).

Przedłożenia rządu, Wydziału krajowego lub Komisyj sejmowych, oraz wnioski samoistne posłów przez Sejm odrzucone, nie mogą być ponawiane na tej samej sesyi sejmowej.

§. 13.

Przedłożenia rządowe nie wymagają poparcia i nie mogą być odrzucone bez poprzedniego odesłania do Komisji sejmowej lub do Wydziału krajowego.

Marszałek zarządza wydrukowanie i rozdzielenie między posłów wręzonego

mu przedłożenia rządowego. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego winien Marszałek umieścić na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Przy pierwszym czytaniu przedłożenia rządowego Sejm bez czytania i bez rozprawy co do rzeczy samej uchwały, do jakiej komisji, albo do Wydziału krajowego przedłożenie to ma być odesłanem. Jeżeli Sejm takiej uchwały nie poweźmie, przekaże Marszałek przedłożenie rządowe albo Wydziałowi krajowemu, albo jednej z Komisji sejmowych według własnego uznania.

Sprawozdania Komisji o przedłożeniach rządowych mają pierwszeństwo przed wszelkimi innymi przedmiotami, nad którymi rozprawa nie jest jeszcze rozpoczęta.

§. 14.

Przedłożenia Wydziału krajowego nie wymagają poparcia.

§. 15.

Przedłożenia Wydziału krajowego mniejszej wagi, a odnoszące się do administracyjnego zakresu działania Reprezentacji krajowej, może Sejm załatwić bez poprzedniego wydrukowania ich i rozdania.

§. 16.

Przedłożenia Wydziału krajowego z wyjątkiem preliminarza budżetu funduszu krajowego, mogą za uchwałą Sejmu powziętą zwykłą większością obecnych powziętą zwykłą większością obecnych posłów być dopuszczone do drugiego czytania bez odsyłania do Komisji.

§. 17.

Przedłożenia Wydziału krajowego nie mogą być odrzucone bez poprzedniego odesłania ich do Komisji.

Przy pierwszym czytaniu przedłożenia Wydziału kraj. Sejm bez czytania i bez

rozprawy co do rzeczy samej uchwały, do jakiej Komisji przedłożenie to ma być odesłanem. Jeżeli Sejm takiej uchwały nie poweźmie, przekaże Marszałek według własnego uznania przedłożenie Wydziału krajowego jednej z istniejących Komisji sejmowych.

Postanowienia niniejsze nie dotyczą przedłożeń Wydziału kraj., które objęte są postanowieniami §. 15, tudzież tych, do których zastosowano przepisy §. 16 reg.

§. 18.

Przedłożenie Wydziału krajowego z projektem uchwały finansowej i preliminarzem budżetu funduszu krajowego, do którego stosują się także postanowienia §§. 14 i 17 niniejszego regulaminu, musi być odesłane do Komisji budżetowej.

Komisji budżetowej wyznacza się termin 4 tygodni, licząc od dnia przekazania jej przez Sejm preliminarza budżetu funduszu krajowego, do przedłożenia sprawozdania w tym przedmiocie. Jeżeli po przekazaniu Komisji budżetowej przedłożenia Wydziału kraj. z preliminarzem budżetu funduszu krajowego nastąpi odroczenie Sejmu na dłużej niż 14 dni, wówczas czas odroczenia Sejmu przerywa powyższy termin 4 tygodniowy.

Jeżeli Komisya budżetowa nie przedłoży w ciągu powyższego terminu swego sprawozdania, Marszałek umieszcza na porządku dziennym obrad Sejmu drugie czytanie preliminarza budżetu funduszu krajowego. Za podstawę obrad służy w tym wypadku przedłożenie Wydziału krajowego co do wszystkich tych rubryk wydatków i dochodów, których Komisya budżetowa nie załatwiła i swych wniosków nie przedłożyła w czasie właściwym Marszałkowi (§. 38).

Rozprawa ogólna nad sprawozdaniem o preliminarzu budżetu funduszu krajowego musi być przeprowadzona nad całością przedmiotu.

Z reguły odbywa się rozprawa ogólna nad poszczególnymi rubrykami wydatków i dochodów. Jednak Marszałek może według własnego uznania lub wskutek powziętej na podstawie wniosku popartego przez 15 posłów bez rozprawy uchwały Sejmu zarządzić łączną rozprawę ogólną nad kilkoma rubrykami dochodów i wydatków.

W rozprawie szczegółowej służy Marszałkowi prawo poddawania pod uchwałę Sejmu albo poszczególnych pozycji wydatków i dochodów, albo łącznie całego szeregu lub wszystkich pozycji z wyjątkiem takich, do których zgłoszono odmienne wnioski.

Budżetowa rozprawa ogólna i szczegółowa wraz z uchwałą finansową może trwać najdłużej pięć dni na posiedzeniach trwających co najmniej po pięć godzin.

Sejm może jednak na wniosek poparty przez 15 posłów bez rozprawy uchwalić przedłużenie tego terminu.

Ostatniego dnia rozprawy po upływie pięciogodzinnego posiedzenia, ogłosi Marszałek rozprawę budżetową za skończoną i urządzi głosowanie bez rozprawy nad nieuchwalonemi do tego czasu rubrykami dochodów i wydatków, oraz nad uchwałą finansową.

Zgłoszone poprawki, względnie wnioski mniejszości podda Marszałek pod głosowanie bez dyskusji przed odnośnymi wnioskami Komisji budżetowej względnie Wydziału krajowego. Jednak Sejm może na wniosek poparty przez 15 posłów bez rozprawy uchwalić, aby po ogłoszeniu za skończoną rozprawę budżetową, przystąpiono do głosowania w całości (en bloc) nad wszystkimi do tego czasu nieuchwalonemi rubrykami dochodów i wydatków, oraz nad uchwałą finansową.

W takim wypadku odpadają zgłoszone wnioski odmienne z wyjątkiem ewentualnych poprawek sprawozdawcy co do uchwały finansowej.

Zastosowanie powyższych przepisów jest dopuszczalne także dla załatwienia prowizoryum budżetowego, przyczem wyznacza się dwa pięciogodzinne posiedzenia.

§. 19.

Każdy poseł ma prawo stawiać samoistne wnioski. Samoistne wnioski posłów nie odnoszące się do przedłożenia rządowego, Wydziału krajowego lub komisijnego, muszą mieć formułkę wstępną: „Sejm raczy uchwalić“, mogą zawierać krótkie uzasadnienie, oraz życzenie wnioskodawcy co do formalnego traktowania.

Wnioski takie muszą być oddane Marszałkowi na piśmie.

Wnioski oddane najpóźniej w godzinę przed rozpoczęciem posiedzenia, będą na tem samem posiedzeniu odczytane. Wniosek oddany zaś w ciągu posiedzenia mają być odczytane na następny posiedzeniu.

Odczytanie wniosku samoistnego ma się ograniczyć do odczytania samego wniosku i nazwiska wnioskodawcy z pominięciem odczytywania uzasadnienia i ewentualnych załączników wniosku. Odczytanie wniosku w całości nastąpić może tylko wówczas, jeżeli Marszałek uzna to za stosowne.

Każdy wniosek musi być zaopatrzony podpisem przynajmniej 15 posłów, wliczając w to wnioskodawcę. W przeciwnym razie stawia Marszałek po odczytaniu wniosku pytanie co do poparcia.

Wniosek uważa się za poparty, gdy 15 posłów oznajmi w sposób przez Marszałka oznaczony, że wniosek ten popiera. Wniosek nieroparty dostatecznie uważa się za odrzucony.

Wnioski odczytane i dostatecznie poparte mają bezzwłocznie być oddane do druku.

§. 20.

Przy pierwszym czytaniu samoistnego wniosku, które następuje po rozdaniu

w Sejmie druku wniosku i umieszczeniu przez Marszałka na porządku dziennym, zabiera głos albo wnioskodawca, albo jeden z popierających wniosek, celem uzasadnienia wniosku, poczem Sejm bez rozprawy w rzeczy głównej uchwała, czy wniosek ten ma być odesłanym do Komisji, albo do Wydziału krajowego.

Jeżeli Sejm nie oświadczy się za takim odesłaniem, uważa się wniosek za odrzucony.

§. 21.

Przed uchwałą zarządzającą przygotowawcze rozpoznanie wniosku samoistnego (§. 20) wolno wnioskodawcy cofnąć swój wniosek. Jeżeli cofnięcie później nastąpi, rozprawa nad wnioskiem ma być prowadzoną, skoro cofnięty wniosek podjęty będzie z przyzwoleniem Sejmu przez innego posła.

VII. Przygotowanie przedmiotów obrad Sejmu.

§. 22.

Celem przygotowania przedmiotów obrad Sejmu, ustanawia Sejm komisje:

a) stałe dla pewnych rodzajów spraw na czas seryi sejmowej;

b) specjalne dla poszczególnych spraw.

Komisje mają się składać z 25, 21, 15 lub 9 posłów. Sejm ustanawia uchwałą powziętą zwykłą większością obecnych posłów, jakie mają być wybrane Komisje i oznacza ilość członków (25, 21, 15, 9) każdej komisji.

§. 23.

Sejm może uchwałą powziętą zwykłą większością obecnych posłów przekazać każdy przedmiot obrad Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania w ciągu trwania sesji Sejmu.

W takim razie uważa się Wydział krajowy jako specjalną Komisję.

§. 24.

Każda Komisja wybiera pod przewodnictwem członka najstarszego wiekiem swego przewodniczącego i jednego lub więcej zastępców, oraz jednego lub kilku sekretarzy.

Wynik ukonstytuowania się Komisji należy podać na ręce Marszałka do wiadomości Sejmu.

Przewodniczący Komisji, względnie jego zastępca, zwołuje posiedzenia Komisji, przewodniczy obradom, otwiera je i zamyka.

§. 25.

Posel do Komisji wybrany obowiązany jest przyjąć wybór i uczęszczać regularnie na posiedzenia Komisji.

Członkowie Wydziału krajowego, jako też posłowie do dwóch Komisji już wybrani mają prawo nie przyjąć dalszego wyboru.

Jeżeli poseł nie był obecny na trzech po sobie następujących posiedzeniach, lub wogóle bez dostatecznego usprawiedliwienia nieregularnie uczęszcza na posiedzenia Komisji, przewodniczący Komisji obowiązany jest zawiadomić o tem Marszałka. W takim razie służy Marszałkowi prawo albo wezwać takiego członka Komisji, by regularnie na jej posiedzenia uczęszczał, albo uznać mandat takiego posła do Komisji za wygasły i zarządzić uzupełniający wybór do Komisji w odpowiednim czasie z podaniem motywów takiego uzupełniającego wyboru. Jeżeli członek Komisji utrzymał dłuższy urlop, ma Marszałek na żądanie przewodniczącego Komisji zarządzić uzupełniający wybór do Komisji.

§. 26.

Do powzięcia uchwał w komisji wymagana jest obecność więcej niż połowy członków Komisji. Uchwały Komisji zapadają bezwzględnią większością obecnych członków Komisji. Przewodniczący nie gło-

suje, rozstrzyga jednak w razie równości głosów.

Komisyja może każdego czasu zmienić swe uchwały, dopóki jej przedłożenie nie weszło do Sejmu, jednak za uchwałą Komisji zmieniającą pierwotną uchwałę musi się oświadczyć przynajmniej taka sama ilość głosów członków komisji, jaką był przyjęty wniosek pierwotny.

Przedłożenie Komisji, rozdane w Izbie, może być cofniętem tylko na wniosek Komisji za uchwałą Sejmu powziętą zwykłą większością obecnych posłów bez rozprawy.

§. 27.

Komisyja wybiera z grona swego sprawozdawcę, który wynik jej obrad przedstawia Sejmowi i zastępuje uchwały większości Komisji.

Jeżeli mniejszość Komisji, złożona przynajmniej z trzech członków Komisji, chce odmienne swe zdanie przedłożyć Sejmowi, wówczas obowiązana jest wybrać osobnego sprawozdawcę, przedłożyć osobne sprawozdanie na piśmie i wręczyć je przewodniczącemu Komisji w czasie właściwym tak, by ono do przedłożenia większości Komisji mogło być dołączone.

§. 28.

Każde sprawozdanie Komisji musi być podpisane przez przewodniczącego, względnie tegoż zastępcę i sprawozdawcę, który wręczyć je ma kancelaryi sejmowej celem przedłożenia Marszałkowi.

Sprawozdanie mniejszości Komisji musi być podpisane przez przewodniczącego Komisji i sprawozdawcę mniejszości.

Marszałek zarządza druk sprawozdań komisyjnych i rozdanie ich między posłów.

Sprawozdania Komisji w przedmiotach mniejszej wagi i nieobciążające budżetu może Marszałek przeznaczyć do drugiego czytania bez drukowania.

§. 29.

W sprawie projektu ustawy lub uchwały znacznej objętości lub doniosłości Sejm może na wniosek poselski bez rozprawy powziąć zwykłą większością obecnych posłów uchwałę polecającą Komisji, aby przedwstępnie o zasadach projektu takiego przedłożyła oddzielnie sprawozdanie. — Komisji wolno wnieść sprawozdanie przedwstępne i bez osobnego polecenia Sejmu.

W obu wypadkach przedwstępne sprawozdanie Komisji traktowane być ma jak zwykłe przedłożenie komisyjne.

§. 30.

Na posiedzeniach Komisji mogą posłowie, którzy nie należą do Komisji, być obecnymi, bez prawa zabierania głosu.

Komisye mogą jednak uchwalić zwykłą większością obecnych członków, że obrady i uchwały Komisji uznano za tajne.

§. 31.

Komisye mają prawo zapraszać na posiedzenie nienależących do ich grona posłów z głosem doradczym.

Uchwała Komisji w tym wypadku zapada zwykłą większością obecnych członków Komisji.

Komisye mają także prawo zapraszać na swe posiedzenia reprezentantów władz rządowych w celu udzielenia potrzebnych wyjaśnień i informacji.

Uchwała w tym kierunku zapada zwykłą większością obecnych członków Komisji.

§. 32.

Marszałkowi służy prawo być obecnym na posiedzeniach każdej Komisji i brać udział w rozprawach komisyjnych, nie ma jednak prawa głosowania.

§. 33.

Członkom Wydziału krajowego służy prawo brania udziału w obradach Komisji.

Członkowie Wydziału krajowego mogą wprowadzać na posiedzenia Komisji urzędników Wydziału krajowego dla udzielania wyjaśnień, ale winni o tem zawiadomić poprzednio przewodniczącego Komisji.

Na zaproszenie przewodniczącego Komisji są członkowie Wydziału krajowego względnie urzędnicy Wydziału krajowego obowiązani być na posiedzeniach Komisji i udzielać potrzebnych wyjaśnień i informacji.

§. 34.

Z obrad Komisji ma być spisywany zwięzły protokół. Protokół spisuje sekretarz Komisji, a w razie jego nieobecności członek Komisji przez przewodniczącego do spisywania protokołu upoważniony.

Po przyjęciu protokołu przez Komisję, winien go przewodniczący i sekretarz Komisji podpisać i złożyć w kancelaryi sejmowej.

W protokole posiedzenia Komisji należy wymienić obecnych i nieobecnych jej członków, z podaniem ewentualnego usprawiedliwienia nieobecności, przedłożone wnioski i zapadłe uchwały Komisji.

Protokół posiedzenia Komisji może także zawierać cały przebieg obrad w dokładnem streszczeniu, jeżeli Komisya tak postanowi zwykłą większością obecnych członków Komisji.

§. 35.

Jeżeli podczas obrad w Komisji nad przedmiotem przekazanym jej uchwałą Sejmu oddany został do łaski marszałkowskiej wniosek na piśmie, poparty przez 15 posłów, zostający w związku z przedmiotem, wówczas wniosek taki odsyła Marszałek Komisji, jeżeli Komisya obrad nad tym przedmiotem jeszcze nie ukończyła.

Wnioski zaś wniesione już po ukończeniu obrad w Komisji, będą przedmiotem rozprawy przy drugim czytaniu sprawozdania Komisji o przedmiocie (wniosku)

głównym. Sejm jednakże ma prawo odesłać takie wnioski do Komisji i zawiesić rozprawę nad całą sprawą aż do przedłożenia powtórnego sprawozdania Komisji.

VIII. Przebieg obrad w Sejmie.

§. 36.

Marszałek otwiera posiedzenie, podaje do wiadomości udzielone we własnym zakresie działania urlopy, poddaje pod uchwałę Sejmu prośby o udzielenie urlopu zarządza odczytanie petycji, wniosków i interpelacyj po myśli §§. 19, 78, 83 regulaminu, lub zawiadamia Sejm, że zarządza odczytanie tych wpływów na końcu posiedzenia, podaje ewentualnie przedłożone wnioski do poparcia, zawiadamia o przedłożeniach rządowych, pismach władz i t. p., oznajmiając, czy i co w tych sprawach już zarządzono.

Po załatwieniu tych czynności przystępuje Sejm do właściwego porządku dziennego.

§. 37.

Obecność posłów w komplecie koniecznym w myśl §. 38 st. kr. (ust. z dnia 26. lutego 1861 dz. p. p. Nr. 1) do powzięcia ważnych uchwał, wymagana jest tylko przy głosowaniu i wyborach.

Jeżeli okaże się brak przepisanego kompletno do głosowania lub wyhorn, zarządza Marszałek zamknięcie posiedzenia lub je przerywa na pewien oznaczony czas.

Do powzięcia uchwały w sprawie zmiany statutu kr. i sejmowej ordynacji wyborczej potrzebną jest obecność kwalifikowanej większości, w tych ustawach oznaczonej.

§. 38.

Porządek dzienny oznacza Marszałek i podaje go do wiadomości Sejmu w czasie i w sposób, jaki uzna za stosowny, zazwyczaj ogłasza go przed zamknięciem poprzedniego posiedzenia.

Marszałek oznacza też z zachowaniem przepisów §. 13 regulaminu, które przedmioty i w jakim porządku mają wejść pod obrady Sejmu.

Drukowane sprawozdania Komisji mogą być umieszczone na porządku dziennym do drugiego czytania dopiero po upływie 24 godzin po ich rozdaniu między posłów.

Marszałek oznacza i podaje do wiadomości Sejmu dzień i godzinę następnego posiedzenia. O wniosku żądającym wyznaczenia dla następnego posiedzenia innego dnia lub godziny, popartym przez 15 posłów, rozstrzyga Sejm bez rozprawy, jeżeli go Marszałek nie uwzględnił.

Jeżeli się okaże, że Sejm nie może z braku kompletu powziąć o tym wniosku uchwały, oznacza Marszałek według własnego uznania dzień i godzinę następnego posiedzenia.

Ogłoszenie porządku dziennego ma być przybite w sali obrad i w salach komisyjnych Sejmu.

§. 39.

Posłowie, którzy chcą mówić o przedmiocie umieszczonym na porządku dziennym, mogą u Marszałka, względnie u sekretarza, którego Marszałek do prowadzenia listy mowców przeznaczył, zapisać się do głosu w dniu, w którym na porządku dziennym przedmiot jest umieszczony.

Poseł zapisujący się do głosu winien oświadczyć Marszałkowi, względnie sekretarzowi, czy „za” wnioskiem, czy „przeciw” wnioskowi mówić chce. Mowcy tym sposobem zapisani mają pierwszeństwo przed innymi.

Marszałek zarządza przed rozpoczęciem rozpraw odczytanie listy mowców.

Rozprawa rozpoczyna się od głosu sprawozdawcy (ewentualnie sprawozdawcy większości i mniejszości Komisji), następnie Marszałek udziela mowcom głosu w tym

porządku, w jakim się zapisali, rozpoczynając od mowy „przeciw” wnioskowi zapisanego, potem daje głos mowcy „za” wnioskiem i tak dalej na przemianę; kończy zaś rozprawę sprawozdawca (ewentualnie sprawozdawca większości i mniejszości Komisji).

Mowca, na którego przyszła kolej mówienia, może głos swój odstąpić innemu posłowi już zapisanemu do głosu, wszakże nie takiemu, który już dwa razy w tym samym przedmiocie przemawiał; może również z innym mowcą głos swój zamienić. Jeżeli zaś mowca, na którego kolej przyszła, nie jest obecny, traci głos.

§. 40.

Po wyczerpaniu listy mowców zapisanych Marszałek udziela głosu w porządku §. 39 przepisany innym posłom, żądającym jeszcze głosu.

§. 41.

Przewodniczący chcąc jako mowca głos zabierać, opuszcza krzesło marszałkowskie, które dopiero po zupełnem załatwieniu przedmiotu znowu zająć może.

Przewodniczący, któryby przemawiał jako poseł w ogólnej rozprawie, lub też w rozprawie szczegółowej nad preliminarem budżetu funduszu krajowego, może po ukończeniu rozprawy ogólnej, względnie szczegółowej nad danym przedmiotem objąć napowrót przewodnictwo obrad.

§. 42.

Sprawozdawcy Komisji obowiązani są przemawiać z mownicy. Innym posłom wolno przemawiać ze swoich miejsc albo z mownicy. Mowca przemawiający z mownicy zwrócony być ma ku Izbie, z miejsca mówiący, ku Marszałkowi.

§. 43.

Żadnej mowy nie wolno czytać.

Tylko przedłożenia rządowe, Wydziału krajowego i Komisji, nie mniej odpowiedzi

na interpelacje, mogą czytać sprawozdawy.

Mowca może odczytać akta i dokumenty, na których wywód opiera, jeżeli na to pozwoli Marszałek.

§. 44.

Żadnemu mowcy w tej samej rozprawie ogólnej i tej samej rozprawie szczegółowej nad tym samym wnioskiem nie wolno przemawiać więcej niż dwa razy, wyjąwszy w sprawie osobistej, faktycznego sprostowania i co do regulaminu.

§. 45.

Namiestnik, tegoż zastępca lub delegowani przez niego komisarze mają prawo być na posiedzeniach Sejmu i zabierać głos, ile razy tego zażądają. Wolno im też odczytywać przedłożenia, wywody, akta i dokumenty, z przedmiotem w związku będące.

§. 46.

Gdyby przy rozprawach potrzebna lub pożądana była obecność zastępcy władz rządowych, winien Marszałek krajowy zwrócić się w tej mierze do przełożonych władz krajowych (§. 37 st. ust. z dn. 26. lutego 1861 dz. p. p. Nr. 1).

§. 47.

W sprawach należących do zakresu działania Wydziału krajowego służą członkom Wydziału te same prawa, jakie w §. 45 reg. przyznane są reprezentantom rządu.

W sprawach innych przedłożonych Sejmowi przez Wydział krajowy, może sprawozdawca Wydziału w każdym stanie rozprawy zabierać głos i dawać objaśnienia.

§. 48.

Mowcę, zbaczającego od rzeczy, Marszałek napomina wezwaniem „do rzeczy“, po powtórnym bezskutecznym napomnieniu „do rzeczy“ może Marszałek odebrać głos mowcy.

Sejm wszakże na żądanie przynajmniej 15 członków niechwalić może bezrozprawy, aby mowca dalej przemawiał. Wycieczki osobiste, przeszkadzania obradom lub nieprzychylnie i uwłaczające godności Izby wyrażenia pociągają za sobą wezwanie do „porządku“.

Po powtórnym wezwaniu „do porządku“ może Marszałek odebrać mowcy głos; mowca ma natychmiast przestać mówić, może wszakże w celu wytłumaczenia się żądać głosu.

Każdy z posłów może od Marszałka żądać, aby wezwał mowcę „do rzeczy“ lub „do porządku“.

O żądaniu takim rozstrzyga Marszałek bez odwołania się do Sejmu.

Gdyby Marszałek uznał tego potrzebę, aby wezwanie „do porządku“ w protokole obrad było umieszczonem, wtedy zapytuje Sejm, który w tym względzie bez rozprawy uchwała.

§. 49.

Jeżeli poseł rozmyślnie zakłóca porządek obrad, natenczas po wyczerpaniu środków dyscyplinarnych w §. 48 wymienionych może Marszałek wykluczyć go z bieżącego posiedzenia Sejmu.

Również może Marszałek wykluczyć z bieżącego posiedzenia Sejmu posła, który w Izbie dopuścił się obelg lub gwałtownych czynów powadze Sejmu ubliżających.

Wykluczony poseł winien natychmiast opuścić salę obrad, i jak długo trwa wykluczenie, nie ma wstępu do gmachu sejmowego, oraz traci prawo do poboru dyet.

Bezpośrednio po posiedzeniu, na którym nastąpiło wykluczenie, zwoła Marszałek Komisję dyscyplinarną, która może orzec przedłużenie wykluczenia, aż do czterech następujących posiedzeń.

Komisya dyscyplinarna wybierana będzie na początku każdej sesyi sejmowej i składać się ma z Marszałka jako przewodniczącego, oraz z sześciu członków, którzy wybrani będą przez Sejm w podobny sposób jak członkowie Wydziału krajowego bezwzględna większością głosów.

Odroczenie lub zamknięcie sesyi sejmowej uchyla skutki wykluczenia.

§. 50.

Jeżeli poseł kogoś, kto nie ma prawa brać udziału w obradach Sejmu, obwinia w Sejmie czy to ustnie, czy pisemnie o czyn karygodny, albo podnosi twierdzenia, które ubliżają jego życiu prywatnemu lub rodzinnemu, to zaczepionemu służy prawo wniesienia na ręce Marszałka pisemnego zażalenia. Zażalenie takie musi być Marszałkowi doręczone w przeciągu 14 dni od dnia, w którym nastąpiło w Sejmie obwinienie. — Marszałek takie zażalenie wniesione w czasie należytych przekazuje komisji dyscyplinarnej. Komisya taka w komplecie przynajmniej 4 członków wliczając Przewodniczącego, rozstrzyga zwykłą większością obecnych członków. Marszałek głosuje w razie równości głosów. Komisya może przesłuchać obwiniającego i zaczepionego i w ogóle sprawdzić naprowadzone okoliczności, poczem może odrzucić zażalenie bez przedkładania Sejmowi w tym przedmiocie sprawozdania. Komisya może też uznać za stosowne złożyć Sejmowi sprawozdanie, a wniosek jej może opiewać albo o przejście do porządku dziennego nad zażaleniem z przytoczeniem powodów lub bez tego, albo o udzielenie posłowi napomnienia.

W tym ostatnim wypadku może Komisya przedłożyć Sejmowi wniosek dodatkowy o wykluczenie posła do 5 dni ze Sejmu z odebraniem dyet.

Do wniosku Komisji może prócz jej sprawozdawcy otrzymać w Sejmie głos tylko poseł, przeciw któremu wniesiono zażalenie i to najwięcej dwa razy. Sejm ma

wniosek Komisji bez zmian albo uchwalić albo odrzucić.

§. 51.

Projekty ustaw podlegają z wyjątkiem wypadków przewidzianych w §§. 16 i 69 trzem czytaniom.

§. 52.

Pierwsze czytanie przedłożeń rządowych, Wydziału krajowego i samoistnych wniosków poselskich odbywa się w sposób określony w §§ 13, 17 i 20 regulaminu.

§. 53.

Drugie czytanie rozpoczyna sprawozdawca, poczem następuje rozprawa.

Sejm zwykłą większością obecnych posłów może bez rozprawy uwolnić sprawozdawcę od czytania drukowanego sprawozdania.

Jeżeli wniosek składa się z kilku części, zarządzi Marszałek najpierw rozprawę ogólną nad całością przedmiotu, a następnie szczegółową nad poszczególnymi częściami (wnioskami).

Po skończonej rozprawie ogólnej nastąpić może głosowanie tylko nad wnioskiem przejścia do porządku dziennego, lub odroczenia.

Jeżeli podczas rozpraw się okaże, iż sprawozdanie nie jest wyczerpujące, może Sejm zwykłą większością obecnych posłów odesłać je Komisji do uzupełnienia.

Jeżeli obok sprawozdania większości jest także sprawozdanie mniejszości Komisji, Sejm po skończeniu rozprawy ogólnej lub po ewentualnem odrzuceniu wniosku przejścia do porządku dziennego lub odroczenia, uchwali zwykłą większością obecnych posłów, czy podstawą rozprawy szczegółowej mają być wnioski większości czy mniejszości Komisji.

§. 54.

Rozprawa szczegółowa następuje bezpośrednio po rozprawie ogólnej.

Marszałek rozstrzyga, które z poszczególnych wniosków oddzielnie, a które razem mają być w rozprawie szczegółowej poddane pod obrady i głosowanie.

Ustępy (paragrafy), do których zgłoszono wnioski żądające ich zmiany lub uzupełnienia (poprawki), muszą być w każdym razie oddzielnie poddane pod obrady i głosowanie.

Jeżeli żadnych poprawek nie zgłoszono, może Sejm uchwalić bez rozprawy wniosek przyjęcia wniosków w całości (en bloc).

§. 55.

Zgłoszone w rozprawie szczegółowej wnioski o przejście do porządku dziennego nad całem przedłożeniem lub poszczególnymi wnioskami nie mogą być poddane pod głosowanie.

§. 56.

Postępowanie z wnioskami (poprawkami) żądającymi zmiany lub uzupełnienia przedmiotu (wniosku) głównego zgłoszonymi w sposób w §. 35 regulaminu przewidziany, określają przepisy tego paragrafu.

§. 57.

Każdemu posłowi służy prawo zgłoszenia tak podczas rozprawy ogólnej jakoteż szczegółowej wniosków (poprawek) żądających zmiany lub uzupełnienia przedmiotu (wniosku) głównego. Wnioski takie (poprawki) muszą być w istotnym związku z głównym przedmiotem (wnioskiem) i na piśmie bez przytoczenia powodów do łaski marszałkowskiej złożone. Marszałek poddaje te wnioski (poprawki) do poparcia. Jeżeli wnioski te (poprawki) nie uzyskały poparcia 15 posłów, uważa się je za odrzucone.

W razie uzyskania poparcia mają te wnioski (poprawki) być dopuszczone do rozprawy, Sejm jednak ma prawo odesłać je do Komisji lub Wydziału kraj. i zawiesić rozprawę nad nimi aż do przedłożenia o nich sprawozdania Komisji lub Wydziału krajowego, nie wstrzymując uchwalenia przedmiotu (wniosku) głównego przedłożenia — lub zawiesić rozprawę nad nimi, oraz nad głównym przedmiotem (wnioskiem) aż do przedłożenia ponownego sprawozdania.

§. 58.

W razie jeżeli zgłoszone czy to w rozprawie ogólnej czy szczegółowej wnioski (poprawki) żądające zmiany lub uzupełnienia przedmiotu (wniosku) głównego przedłożenia, nie są zdaniem Marszałka w istotnym bezpośrednim związku z przedmiotem (wnioskiem) głównym przedłożenia służy Marszałkowi prawo uznania takich wniosków (poprawek) za wnioski samoistne i traktowania ich według postanowień §. 19—21.

§. 59.

Marszałkowi służy również prawo uznania zgłoszonych czy to w rozprawie ogólnej czy też w rozprawie szczegółowej rezolucyj za wnioski samoistne i traktowania tych rezolucyj według postanowień §§. 19—21.

§. 60.

Wniosek poddany być winien pod głosowanie dosłownie tak, jak był postawiony.

§. 61.

Przed głównym wnioskiem mają być pod głosowanie poddane najpierw wnioski odraczające, następnie poprawki (zmiany i dodatki), a między temi najpierw te, które od głównego wniosku najwięcej są oddalone.

Z wniosków zawierających cyfry, poddany być ma najpierw pod głosowanie wniosek zawierający wyższą cyfrę.

§. 62.

W czasie całej rozprawy rozstrzyga Marszałek o porządku, w jakim odbyć się ma głosowanie nad wnioskami tak samego przedmiotu (wniosku) głównego dotyczącymi, jakoteż formalnego postępowania.

Po zamknięciu obrad ogłasza Marszałek porządek, w jakim odbywać się ma głosowanie nad wnioskami.

Każdemu posłowi służy jednak prawo żądać sprostowania treści lub zmiany porządku albo rozdzielenia wniosków stawianych pod głosowanie przez Marszałka. O wniosku takim rozstrzyga Sejm bez rozprawy.

§. 63.

Wniosek o zamknięcie rozprawy tak ogólnej jak szczegółowej można każdego czasu w ciągu jej trwania wniesić i uchwalić.

Wniosek taki bez żądania poparcia poddaje Marszałek natychmiast, nie przerywając jednak mowcy, pod głosowanie. Po uchwaleniu zamknięcia rozprawy nie może nikt więcej otrzymać głosu prócz zapisanych przed zamknięciem rozprawy posłów i sprawozdawcy.

Po zamknięciu rozprawy wezwie Marszałek zapisanych do głosu posłów do wyboru mowców generalnych, posłowie, zapisani do głosu „za“ i „przeciw“ wnioskowi obowiązani są wybrać mowę generalnego ze swego grona absolutną większością głosów.

Jeżeli porozumienie nie nastąpi, rozstrzyga los.

Każdemu z mowców zapisanych do głosu, który wskutek zamknięcia rozprawy i wyboru mowców generalnych nie uzyskał głosu, wolno oddać Marszałkowi poprawki które zamierzał postawić.

Marszałek zarządza odczytanie tych wniosków przed udzieleniem głosu mowcom generalnym.

Sejm może jednak na wniosek poparty przez 30 posłów uchwalić bez rozprawy, że wszyscy zapisani do głosu przed zamknięciem rozprawy posłowie mają głos otrzymać

Jeżeli Członek Wydziału krajowego lub Reprezentant Rządu po zamknięciu rozprawy głos zabiera, rozprawa uważa się za otwartą ponownie.

§. 64.

Odroczenie rozprawy nad pewnym przedmiotem może każdego czasu być uchwalone zwykłą większością obecnych posłów, na wniosek poparty przez 15 posłów, nad którym niema rozprawy.

Odroczenie rozprawy nad budżetem (§. 18) może nastąpić na wniosek poparty przez 30 posłów, a uchwalony większością dwóch trzecich obecnych posłów.

§. 65.

Dla sprostowania faktów udziela głosu Marszałek po ukończeniu rozprawy przed końcowem przemówieniem sprawozdawcy.

W razie, jeżeli rozprawa trwa przez kilka posiedzeń, udzielić może Marszałek głosu dla sprostowania faktów także w ciągu rozprawy jednak tylko na końcu posiedzenia.

Sprostowanie faktów ma ograniczyć się wyłącznie do sprostowania faktów z wyłączeniem wszelkiej polemiki i uzasadnienia przemówienia.

§. 66.

Po ukończeniu drugiego czytania następuje trzecie czytanie, czyli głosowanie nad całością i to bezpośrednio po drugim czytaniu, jeżeli Marszałek nie odroczy trzeciego czytania do jednego z następnych posiedzeń.

Głosowanie nad rezolucjami dodatkowemi ma nastąpić po trzeciem czytaniu.

Przy trzeciem czytaniu wogóle nie ma rozprawy, nie wolno też stawiać wniosków żądających zmiany lub uzupełnienia (poprawek) ani wniosków przejścia do porządku dziennego, lub odroczenia.

Tylko w tym wypadku, jeżeli wskutek uchwał powziętych, poszczególne części przedłożenia nie mają należytego związku albo zawierają sprzeczności, może być dopuszczony wniosek i rozprawa nad nim ku sprostowaniu niedokładności lub sprzeczności.

§. 67.

Jeżeli Sejm w drugiem czytaniu projektu ustawy lub uchwały znacznej objętości lud doniosłości przyjął poprawki, natenczas na żądanie sprawozdawcy lub 15 posłów, może Sejm zwykłą większością głosów odesłać uchwalony projekt do Komisji, aby przed trzeciem czytaniem przedstawiła w ustnem sprawozdaniu zmiany, jakie z powodu przyjęcia powyższych poprawek za odpowiednie uzna.

Rozprawa nad tem sprawozdaniem ogranicza się tylko do zmian projektu przez Komisję zaproponowanych.

Po powzięciu uchwał nad wszystkimi przez Komisję wniesionymi zmianami, albo gdy Komisja żadnych zmian nie wnosi, następuje trzecie czytanie projektu.

§. 68.

Wniosek nagły, tj. wniosek zawierający żądanie rozpoczęcia bezzwłocznie rozprawy nad przedmiotem nieumieszczonym na porządku dziennym, poparty przez 15 posłów, podaje Marszałek pod obrady według własnego uznania na początku lub na końcu posiedzenia, na którym zgłoszony został, lub następnego posiedzenia.

Wnioskodawca, który otrzymał głos dla uzasadnienia nagłości wniosku, ma ograniczyć swe przemówienia tylko do sprawy nagłości, poczem Sejm powziąć ma uchwałę co do nagłości wniosku.

Nagłość uważa się za uchwaloną, jeżeli Sejm większością dwóch trzecich obecnych posłów za tem się oświadczy.

W razie uchwalenia nagłości podaje Marszałek zaraz pod obrady sam wniosek, w razie zaś odrzucenia nagłości postąpi z nim według przepisów §§. 19—21 regulaminu.

Jeżeli wniosek nagły nie został załatwiony do końca posiedzenia, albo jeżeli zgłoszono więcej wniosków nagłych i nie załatwiono ich do końca posiedzenia, nie ogranicza to prawa Marszałka do postawienia tych wniosków nagłych na końcu następnego posiedzenia.

§. 69.

Sejm może na wniosek poparty przez 15 posłów uchwalić następujące skrócenia co do formalnego postępowania:

1. Dopuszczenie rozprawy zaraz po rozdaniu drukowanego sprawozdania Komisji.
2. Uwolnienie wniosku lub sprawozdania Komisji od drukowania.
3. Wyznaczenie Komisji terminu do przedłożenia sprawozdania.
4. Dopuszczenie natychmiastowej rozprawy nad przedmiotem bez poprzedniego odesłania do Komisji.

O takich wnioskach rozstrzyga Sejm bez rozprawy większością dwóch trzecich głosów obecnych posłów.

Wnioski o skrócenie formalnego postępowania mają wyrażać sposób żadanego skrócenia.

Wnioski takie mogą być także ustnie zgłoszone i mogą być natychmiast poddane pod głosowanie.

Na żądanie Komisji może Sejm zwykłą większością głosów przedłużyć pierwotnie oznaczony termin.

§. 70.

Głosowanie odbywa się z reguły przez podniesienie rąk lub przez powstanie z miejsca. Próbę przeciwną zarządza Marszałek, jeżeli według jego zdania rezultat głosowania jest wątpliwym, a jeżeli i to nie daje pewnego rezultatu, zarządza głosowanie ustne.

Każdemu posłowi służy przed głosowaniem prawo żądania, by Marszałek stwierdził cyfrowo stosunek głosów, ile z nich padło „za“, a ile „przeciw“ wnioskowi.

W sprawach merytorycznych głosowanie imienne (ustne lub kartkami) ma nastąpić, jeżeli przynajmniej 40 posłów zażąda tego przed przystąpieniem do głosowania. Głosowanie imienne (ustne lub kartkami) odbywa się bez motywowania wyrazami „tak“ lub „nie“.

Kto w razie imiennego głosowania (ustnego lub kartkami) przy wywoływaniu swego nazwiska nie jest obecnym, nie może oddać później swego głosu.

W razie równości głosów wnioszek pod obradę wzięty ma być uważany za odrzucony.

§. 71.

Marszałek nie głosuje, wyjąwszy przy wyborach.

Reprezentanci Rządu (§. 45 reg.) natenczas tylko głosują, jeżeli są posłami.

§. 72.

Każdy wybór w Sejmie i w Komisjach odbywa się kartkami, a rozstrzyga bezwzględna większość głosów.

Wybory przez aklamację nie mogą być dopuszczone. Do przedsięwzięcia skrutynium powołuje Marszałek Komisję z trzech członków złożoną.

Przy wszelkich wyborach kuryami będą głosujący wezwani imiennie do odda-

nia kartek; przy innych zaś wyborach tylko wtedy, gdy Marszałek tak zarządzi.

Jeżeli liczba kartek nie zgadza się z liczbą głosujących, należy wybór ponowić.

§. 73.

Jeżeli pierwszy wybór nie wykazuje większości bezwzględnej, następuje powtórny wybór, a skoro i przy tym wyborze większości bezwzględnej nie było, następuje wybór ściślejszy.

Przy ściślejszym wyborze głosować można tylko na osoby, które przy powtórnym głosowaniu najwięcej głosów otrzymały, a których liczba ma być 2 razy większa od ilości osób wybrać się mających.

Jeżeli przy powtórnym wyborze kilka osób otrzymało równą ilość głosów, rozstrzyga los, które z nich do ściślejszego wyboru mają być przypuszczone.

W razie równości głosów przy ściślejszym wyborze rozstrzyga również los.

§. 74.

Interpelacye wystosowane do c. k. Rządu i do Wydziału krajowego winny być podpisane przez 15 przynajmniej posłów i mają być oddane do łaski marszałkowskiej.

Takie interpelacye, jeżeli je oddano najpóźniej w godzinę przed otwarciem posiedzenia, będą na temże posiedzeniu odczytane i interelowanym doręczone; oddane zaś w ciągu posiedzenia, na następnem posiedzeniu.

Odczytanie interpelacyi ma się ograniczyć do odczytania nazwiska interelującego i podania, do kogo i w jakiej sprawie interpelacyę wniesiono.

Interpelacye mają w całej osnowie być zamieszczone w protokołe obrad sejmowych.

Interpelowany może zaraz odpowiedzieć lub też odpowiedź na późniejsze posiedzenie odłożyć.

Sejm postanowi, czy wskutek odpowiedzi na interpelację nastąpić ma rozprawa bądź natychmiast, bądź też na najbliższym posiedzeniu Sejmu.

Uchwałą tę poweźmie Sejm bez wszelkich rozpraw, na wniosek poparty przez 15 posłów, a postawiony na tem samym posiedzeniu, na którym była dana odpowiedź na interpelację.

Przy rozprawie nad odpowiedzią na interpelację nie wolno stawiać wniosków.

§. 75.

Marszałek ma prawo odmówić przyjęcia interpelacji, wniosków, wogóle wszelkich wręczonych mu przez posłów pism (wpływów), jeżeli te zawierają ustępy treści przeciwnej ustawie karnej, obrażają przyzwoitość, obyczajność publiczną, lub uczucia religijne.

§. 76.

Każdemu z posłów służy prawo wystosowania zapytania do Marszałka co do jego postępowania jako Przewodniczącego w Sejmie lub do przewodniczących Komisji.

Pytanie takie nie może nigdy przerywać toku już rozpoczętych obrad.

Celem wystosowania takiego pytania udzieli Marszałek głosu na początku lub na końcu posiedzenia i na tem samym lub na najbliższym posiedzeniu winien odpowiedzieć lub z przytoczeniem powodów odmówić odpowiedzi.

Przewodniczący komisji na wystosowane zapytanie może zaraz odpowiedzieć, odpowiedź na późniejsze posiedzenie odłożyć, lub z powodów, które winien przytoczyć odpowiedzi odmówić.

Nad odpowiedzią na takie zapytania niema rozprawy.

§. 77.

Posłom służy prawo wnoszenia protestów przeciw postępowaniu z regulaminem niezgodnemu.

Protesty takie na posiedzeniu zapowiedziane mają być na najbliższym posiedzeniu Sejmu na piśmie do łaski marszałkowskiej podane.

Takie same postępowanie ma być zachowane wobec oświadczeń na wniesione protesty.

Protesty i oświadczenia na nie mają być odczytane i bez dopuszczenia wszelkich rozpraw i dalszych protestów lub oświadczeń do protokołu obrad dołączone,

§. 78.

Petycje i podania do Sejmu przyjęte będą wtedy tylko, jeżeli przez posła wniesione i podpisane zostaną (§. 41 st. kr.).

Petycje i podania bezimienne nie mogą być wniesione do Sejmu.

§. 79.

Wszystkie wniesione petycje spisuje Kancelarya sejmowa z podaniem krótkiego wyciągu ich treści.

Tak sporządzony spis petycyj wniesionych po posiedzeniu ma być przed rozpoczęciem najbliższego posiedzenia oddany Marszałkowi.

Marszałek przydziela petycje Komisjom i zarządza odczytanie spisu na początku lub na końcu posiedzenia, przed którego rozpoczęciem doręczono mu spis petycyj lub w ciągu następnego posiedzenia.

Sekretarz odczytując spis petycyj, ogłasza zarazem, do której Komisji każdą z petycyj odesłał Marszałek.

Jeżeli poseł życzy sobie przekazania wniesionej przez niego petycji pewnej Komisji, lub umieszczenia jej w całej osnowie w stenograficznych sprawozdaniach z

rozpraw Sejmu, winien to na petycyi zaznaczyć przy jej wnoszeniu.

Jeżeli Marszałek nie uwzględni takiego życzenia, może wnoszący petycję po jej odczytaniu ponowić je ustnie, o czem rozstrzyga Sejm bez rozprawy zwykłą większością głosów obecnych posłów, w razie jeżeli wniosek taki uzyskał poparcie 15 posłów.

Spis petycyj i petycyje mające być podane w całej osnowie zamieszcza się w stenograficznych sprawozdaniach z rozpraw Sejmu i w protokole obrad sejmowych.

Popieranie ustne petycyj jak niemniej ich odczytywanie jest niedopuszczalne.

§. 80.

Komisja obradująca nad przedmiotem, którego tyczą się także petycyje przekazane jej do rozpatrzenia, winna sprawozdaniem o tym przedmiocie i wnioskami w niem zawartymi objąć zarazem petycyje, tyczące się tego przedmiotu.

Skoro komisja ukończyła obrady nad pewnym przedmiotem, może wnieść, aby petycyje tyczące się tego przedmiotu były od dnia po nkończeniu obrad Komisji przekazane Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

O wniosku takim, niewymagającym poparcia, rozstrzyga Sejm bez rozprawy.

§. 81.

Petycyje niezadowolone przez Sejm do końca sesyi przekazuje Marszałek Wydziałowi krajowemu do urzędowania.

VIII. Protokoły i stenograficzne sprawozdania.

§. 82.

Z każdego posiedzenia Sejmu musi spisać protokół urzędnik Wydziału krajowego, przydzielony w tym celu przez Marszałka do kancelaryi sejmowej.

Protokoły obrad sejmowych zawierają potwierdzenie obecności posłów w liczbie do powzięcia uchwały dostatecznej, treść udzielonych Sejmowi po myśli postanowień §. 37 reg. zawiadomień, wnioski wzięte pod obrady w dosłownem brzmieniu i z wymienieniem wnioskodawców, sformułowane pytania i wnioski poddane pod głosowanie, wyniki głosowania i wyborów, niemniej zapadłe uchwały.

Nazajutrz po posiedzeniu protokół złożony w biurze sejmowym przez 24 godzin służyć ma posłom do przejrzania.

Jeżeli w ciągu następnego posiedzenia po upływie tego terminu nie zgłoszono uwag czy zarzutów co do treści protokołu, uważa się protokół za przyjęty.

Uwagi, niemniej zarzuty co do treści protokołu ma poseł przedstawić Marszałkowi, żądając sprostowania, a Marszałek ma to sprostowanie zarządzić, skoro przekona się, że jest uzasadnione.

Jeżeli Marszałek odmawia żądaniu sprostowania, poseł ma prawo wystąpić na najbliższem posiedzeniu Sejmu z wnioskiem o sprostowanie protokołu, przytaczając dosłownie dotyczący ustęp protokołu oraz żądane sprostowania, a Izba uchwałą swą powziętą zwykłą większością obecnych posłów bez poprawy o tem rozstrzyga, jeżeli wniosek o sprostowanie poparło 30 posłów.

Protokół ma być sprawdzony (§. 5), podpisany przez Marszałka i dwóch sekretarzy, następnie do księgi protokołów wciągnięty, wydrukowany i posłom rozdany. Jeżeli co do treści protokołu uczyniono w terminie wyżej przepisany uwagi lub zarzuty, podpisanie protokołu ma nastąpić dopiero po ich rozstrzygnięciu przez Marszałka, a względnie przez Sejm.

Protokół posiedzenia ostatniego przed odroczeniem lub zamknięciem Sejmu ma być na temże posiedzeniu odczytany, sprawdzony i po zatwierdzeniu przez Sejm podpisany przez Marszałka i dwóch sekretarzy.

Protokół obrad posiedzenia tajnego powinien być w czasie trwania tegoż posiedzenia spisany, sprawdzony i przez Sejm zatwierdzony.

Sejm uchwala, czy taki protokół ma być ogłoszony lub nie.

§. 83.

Z rozpraw sejmowych mają być ułożone przez biuro stenografów sprawozdania stenograficzne, a następnie wydrukowane.

Te sprawozdania winny przedstawiać wiernie i dokładnie cały przebieg postępowania w Sejmie.

Stenograficzne sprawozdania winny najdalej do 8 godzin po zamknięciu posiedzenia być złożone w kancelaryi sejmowej dla przejrzenia przez posłów, następnie sprawdzone (§. 5) i po trzech dniach oddane do druku. Wydawanie posłom poza obręb kancelaryi sejmowej oryginału stenogramu przemówień jest zabronione.

Wniesione na posiedzeniach Sejmu wnioski, przedłożenia rządowe i Wydziału krajowego, również sprawozdania Komisji, które były przedmiotem rozpraw, będą zebrane w osobnym zbiorze, wydrukowane i jako załączniki do stenograficznych sprawozdań dołączone.

Każdy z posłów otrzymuje jeden oprawny egzemplarz sprawozdań stenograficznych z załącznikami.

IX. Stosunek na zewnątrz.

§. 84.

Pisma wychodzące ze Sejmu podpisuje Marszałek i jeden z sekretarzy.

§. 85.

Deputacje nie będą przypuszczane na posiedzenia Sejmu i Komisji (§. 41 st. kr. ust. z dnia 26. lutego 1861 dz. p. p. Nr. 1).

§. 86.

Wysłanie deputacyi Sejmu do Najwyższego Dworu nastąpić może tylko po uzyskaniu zezwolenia Jego c. i k. Apostolskiej Mości (§. 41 st. kr. ust. z dnia 26. lutego 1861 dz. p. p. Nr. 1).

Marszałek proponuje Sejmowi członków deputacyi i liczbę tychże, Sejm zaś rozstrzyga.

Deputacyi przewodniczy Marszałek lub tegoż zastępca, a w razie przeszkody obydwu ten członek deputacyi, którego członkowie bezwzględną większością głosów obiorą przewodniczącym.

§. 87.

Sejm zaopatruje deputację podług okoliczności potrzebną instrukcją, a w danym wypadku adresem; Marszałek wydaje jej pismo wierzytelne.

§. 88.

Sejmowi nie wolno znosić się z reprezentacją żadnego innego kraju koronnego, ani też wydawać obwieszczeń (§§. 40 i 41 st. kr. ust. z dnia 26. lutego 1861 dz. p. p. Nr. 1).

§. 89.

Sejm krajowy uchwala, w jaki sposób rozprawy sejmowe ogłaszane być powinny.

Rozprawy te wraz z protokołami z posiedzeń mają być przez Namiestnika do najwyższej wiadomości podane (§. 40. st. kr. u. z dnia 26. lutego 1861 dz. p. p. Nr. 1).

§. 90.

Postanowienia niniejszego regulaminu, o ile ze statutu krajowego i ustawy wyborczej są wyjęte, mogą tylko w drodze ustawodawczej być zmienione lub zniesione.

Zmiany lub zniesienia reszty postanowień tego regulaminu uchwała Sejm

w drodze samoistnych wniosków, lub na podstawie przedłożenia Wydziału krajowego większością dwóch trzecich głosów obecnych posłów.

Do samoistnych wniosków lub przedłożenia Wydziału krajowego w sprawie zmiany lub uchylenia postanowień tego regulaminu nie mogą być zastosowane przewidziane w §. 69 reg. skrócenia co do formalnego postępowania.

§. 91.

Regulamin niniejszy wchodzi w życie z początkiem sesji następnej po uchwaleniu go przez Sejm. Z tym dniem przestaje obowiązywać prowizoryczny regulamin, przyjęty uchwałą sejmową z dnia 27. listopada 1865, oraz wszelkie uchwały Wysockiego Sejmu powzięte w sprawie redula-

minu, a w szczególności z dnia 27. kwietnia 1866, 20. września 1866, 27. października 1869, 13. października 1874, 7. kwietnia 1876, 11. października 1878, 22. października 1881, 28. października 1889, 27. marca 1899, 9. lipca 1901.

Marszałek rozwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Mogilnicki.

Przemawia p. Skołyszewski.

Marszałek kilkakrotnie przerywa mowę, by ściśle trzymał się przedmiotu.

Po skończeniu mowy przez p. Słóyszewskiego Marszałek odracza posiedzenie do godz. 7-mej wieczorem.

Przerwa posiedzenia o godzinie 5-tej minut 25 po południu.

Dalszy ciąg posiedzenia z dnia 9. października 1907.

Początek o godzinie 7 minut 40 wieczorem.

Marszałek konstatuje dostateczną liczbę posłów i otwiera napowrót przerwane posiedzenie.

Następuje dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji dla reformy wyborczej z projektem regulaminu sejmowego.

Przemawia p. Oleśnicki stawiając wniosek przejścia do porządku dziennego nad całym projektem regulaminu, a w razie odrzucenia tego wniosku ewentualny wniosek odesłania tego sprawozdania do komisji z poleceniem ponownego przedłożenia tego sprawozdania równocześnie z projektem zmiany ordynacji wyborczej.

Przemawia p. Mieczysław Urbański.

Marszałek oznajmia, iż do głosu zapisani są jeszcze p. ks. Bobaczewski przeciw wnioskowi komisji, a p. Głabiński za

wnioskiem, udziela więc głosu p. ks. Bobaczewskiemu.

P. ks. Bobaczewski zrzeka się głosu.

Przemawia p. Głabiński.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Marszałek daje do poparcia wniosek p. Oleśnickiego przejścia do porządku dziennego nad całym projektem regulaminu.

Izba powyższy wniosek p. Oleśnickiego popiera a następnie go odrzuca.

Izba popiera ewentualny wniosek p. Oleśnickiego odesłania sprawozdania napowrót do komisji, z poleceniem ponownego przedłożenia tego sprawozdania równocześnie z projektem zmiany ordynacji wyborczej, a następnie w oddzielnem głosowaniu wniosek ten odrzuca.

Marszałek oznajmia, iż Izba mogłaby już przystąpić do rozprawy szczegółowej.

Ponieważ jednak jest tak jego jak i szeroki-
kich kół poselskich gorącym życzeniem, aby uniknąć rzeczy, które mogą doprowadzić do zbyt ostrego zaznaczenia różnic pomiędzy pojedyńczymi odcieniami stronnictw, przeto w nadziei, że do następnego posiedzenia da się wynaleźć sposób, któryby częściowo uczynił zadość wszystkim wypowiedzianym życzeniom, pomimo nie-
spóźnionej pory zamyka posiedzenie naczając następne na dzień 10. października 1907 godzinę 10. przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 9 minut 15 wieczorem.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni, w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbaniski, w. r.

Kazimierz Lubomirski, w. r.